

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 162. — ŠTEV. 162.

NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 13, 1937. — SREDA, 13. JULIJA 1937.

VOLUME XXXV. — LETNIK XXXV.

Baroni nočejo 'check-off' sistema.

O OBLJUBI, ZADANI PRED 17 MESECI NOČEJO NIČESAR VEČ SLIŠATI

Antracitna konferenca glede "check-off" sistema. Delodajalci ne drže besede, katero so dali pred sedemnajstimi meseci. — Skupni interesi. — Slabi časi v industriji. — Pogubonsen vpliv West Virginije.

SCRANTON, Pa., 12. julija. — Delegatje 80,000 antracitnih premogarjev, skrajno bojovitega razpoloženja, ki so se zbrali tukaj, so pripravljene dati svojim organizacijskim uradnikom potrebna navodila, da zahtevajo od premogarskih baronov pojasnitev njih stališča glede "check-off" sistema, to je odtrganja unijskih prispevkov o d. mezd. Po zaključanju velike antracitne stavke, pred sedemnajstimi meseci, so premogarski baroni obljubili, da bodo to storili.

Obljubo pa so na ciničen način snedle tri velike premogarske družbe, ki obvladujejo vse antracitno ozemlje, namreč Hudson Coal Co., za katero stoji Delaware & Hudson železnica; Glen Alden Coal Co., ki proizvajajo premog za Delaware, Lackawanna & Hudson železniške interese, in Pennsylvania Coal Co., ki je last Erie železnice.

Delavci zahtevajo check-off sistem, ker pomenja več skladov in večjo varnost za unijo; iz istih razlogov so tudi lastniki premogovnikov proti temu sistemu. Načrt pomenja stoodstotno organizacijo, ker se ne more noben pozabljeni član organizacije izogniti plačanju pristojbin.

Zapadno od antracitnega ozemlja pa stavka 165,000 premogarjev mehkega premoga, ki potrebujejo nujno vse dohodke, katere je mogoče spraviti skupaj v ozemlju trdega premoga. To je en vzrok, zakaj so premogarski baroni snedli obljubo, da bodo dovolili "check-off" sistem.

Med podjetniki v ozemlju antracitnega in mehkega premoga obstaja namreč solidarnost interesov vsled skupnih prodajnih agentur, enakih bančnih zvez in v številnih slučajih tudi skupne posesti.

Pennsylvania Coal Co. je kot podjetje Erie železnice last istih akcionarjev, ki lastujejo North-western Mining & Exchange Company, z dva tisoč stavkujočimi premogarji v ozemlju mehkega premoga v centralni Pennsilvaniji.

Buffalo, Rochester & Pittsburgh železnica, koje podrejene družbe omalovažujejo svoj dogovor z United Mine Workers, stoji v najožjih stikih z Delaware & Hudson železnico.

Proizvajanje neunijskega premoga v West Virginiji vpliva na antracitne premogarje na isti način kot na premogarje, ki proizvajajo mehki premog.

V antracitnem ozemlju je na tisoče premogarjev brez dela, ker dajejo podjetniki prednost brezdimnemu premogu iz New River ozemlja v West Virginiji ter koksu, briketom in kurilnemu olju. Ze dolgo niso bili časi tako slabi kot so v tekočem poletju. Sedaj je 20,000 delavcev Hudson Coal Co. odpuščenih za dva tedna, in 10,000 delavcev Pennsylvania Coal Co. za en teden, dočim dela 20,000 premogarjev Glen Alden Co. le po tri dni v tednu. Dosti neodvisnih rogov so popolnoma zatvorili.

MONTANA, Ark., 12. julija. — Konferenca zastopnikov premogarjev in lastnikov premogovnikov na jugo-zapadu je bila odgodena. Malo je upanja, da bo zopet sklicana. Namignili so, da bodo otvorjeni rovi na temelju kooperativnega dogovora, kar je pa seveda le pocukrano ime za delo pod unijsko lestvico. Nekateri rovi, ki so skušali obnoviti obratovanje na temelju odprte delavnice z neizkušeni premogarji, so imeli težke rudniške nesreče. V Montana rovu je prišlo do eksplozije in požara.

Rojaki, spominjajte se nesrečnih slepcev ter darujte za Slepski Dom v Ljubljani!

OSUMLJENEC TAJI SOUDELEŽBO

Hišnik zatrjuje svojo nedolžnost pri umoru in razkosanju dveh žensk. — Vsi dosedaj proizvedeni dokazi ga pa težko obremenjujejo. — Domneva se, da je bila pogrešana deklica tretja žrtev morilca.

Newyorška policija je bila obveščena, da je izginila osemnajstletna Evelyn de Martino, ki je stanovala v isti hiši kot Mrs. Bennett, namreč št. 16 Lincoln Place. Njena mati se boji, da je zadela njeno hčerko mogoče ista usoda kot Mrs. Bennett in Miss Brownall. Oče deklice pa je zanikal, da je bila izginila podrobnejše znana z obema umorjenima ženskama.

Glava neke ženske so našli včeraj na dvorišču B. M. T. kompanije na 5. Ave. in 36. cesti v Brooklynu. Ta najdba je izprva potrdila domnevo, da gre pri pogrešani deklici za tretji umor s sekiro.

Glava je bila zmečkana, a usta brez zob, podbradek, črni, sivkasto prepreženi uasje so kazali na to, da je to najbrž glava Sare Brownall.

Kljub težko obremenilnim okolišnim dokazom pa je Ludvik H. Lee še nadalje zatrjeval svojo nedolžnost.

Izjavil je policiji, da je zadnji-krat videl Sare Brownall ali Brownall dne 1. julija pri večerji, katero sta kot ponavadi zavžila skupaj. Dala mu je baje \$15 ter mu izjavila, da gre na delo, obiskat svojega brata. Nato sta šla oba spat in zopet jo je videl šele kot truplo.

Mrs. Bennett je videl zadnji-krat v soboto zvečer ob sedmih, ko je šel z njo v klet, da tam zamaši neko luknjo.

Lee je izjavil nadalje, da mu je 76 let stara, sedaj umorjena žena, ponudila zakon in da je on privo-

lil v to. Dala mu je \$1000, da odpotujeta skupaj v Oslo na Norveškem. Preje mu je že dala enkrat \$800, da otvori delikatesno trgovino. Priznal je, da je imel pred kratkim prepis z umorjeno žensko.

Okrajnemu pravdniku Doddu je baje priznal, da je živel v intimnih odnošajih s staro žensko. V nekem kovčegu v sobi Lee-a so našli dve bančni knjižici Miss Brownall ter čekovno knjižico.

Po mnenju policije, je bila stara ženska umorjena radi njenega denarja, najbrž v noči 4. julija, dočim je bila nje prijateljica umorjena, ko je presenetila morilca pri ostudnem delu razkosanja trupla hišne posestnice.

Lee je priznal, da sta bili dve okrvavljeni žagi, sekira in kij, katere so našli v kleti, njegova last in istotako okrvavljena sravca, skrita v kleti.

AUSTIN CHAMBERLAIN O RUSIJI

Angleški zunanji minister Chamberlain je odločno zanikal proti-sovjetsko delavnost angleške vlade. — Plenarna seja v Ženevi odgodena za nedoločen čas.

LONDON, Anglija, 12. julija. — Plenarna seja mornariške konference, ki je bila sklicana na včerajšnji dan, je bila odgodena za nedoločen čas, in obnovljena so bila tajna pogajanja med voditelji delegacij treh velesil, ki so sklicale konference.

Ob istem času pa je imel angleški minister za zunanje zadeve, Chamberlain, v poslanski zbornici govor, v katerem se je izrazil zelo optimistično glede mornariške konference treh sil v Ženevi. Trdil je, da bo imela za posledica skrčenje izdatkov za oboroževanja na morju v znesku več kot štiri-deset milijonov funtov.

Na temelju debate, katero je započel član delavske stranke, Arthur Ponsonby, je izjavil Chamberlain, da ne obstajajo nikake tajnosti v angleški zunanji politiki. Rekel je, da ni nikalnih dogovorov ali sploh dogovorov, ki bi ne bili znani poslanski zbornici. Ponevil je že preje dano obljubo, da ne bo sklenila vlada nikalnih novih obveznosti, ne da bi si preskrbela preje dovoljenja parlamenta.

Zanikal je, da je skušala angleška vlada tvoriti protiruski blok in trdil, da mora biti Nemčiji, Franciji, Italiji in obmejnim državam Rusije dobro znano, da to ni resnica. Ravno nasprotno je reklo tem državam. — soglasno z iz-

POLOŽAJ NA KITAJSKEM

Mornarica maršala Čang Tsolina bo ostala zvesta. — Medtem pa skuša sev. Kitajska skleniti mir z Nankingom.

TSINGTAO, Kitajska, 12. julija. — Železniški promet je bil včeraj obnovljen med Tsingtao in Tsingnanfu.

Ker je general Čen izginil, soglasno z informacijami iz najboljših virov, so se njegove čete vrnile s Sun Čuanfangu.

Trije oboženi vlaki z ruski-imi četami s Tjensin-Pukov črte so bili poslani v Kiaču, a vstali so se zopet uredili brez boja.

Haiki, največja severnih bojnih ladij, katero smatrajo za popolnoma lojalno Čang Tsolinu, je dospela pred par dnevi semkaj. Sedaj se glasi, da bo ostal tudi preostali del mornarice veren severni stvari.

Severna koalicija je storila vse mogoče, da sklene mir z Nankingom ter si ob istem času tudi prizadeva obdržati provinco Šantung.

Obdržanje te province je istotako važno za ruske družine, katerim bi se gotovo slabo godilo, če bi se južni polastili kontrole, ker so po popolnoma pod vplivom boljševikov.

Dva tisoč japonskih vojakov bo dospelo danes iz Dairena, vsled česar bo naraslo število japonskih vojakov na nekako pet tisoč.

KANTON, Kitajska, 12. julija. Protijaponski bojkot in protiangliška ladijska stavka sta povzročila zelo resno ogroženje trgovine. Japonci prete z represalijami, ki bodo obstojale iz odrejanja bistveno važne dobave premoga iz Japonske za kantonsko vlado, če se ne bo takoj preklicalo stavke.

Umor O'Higginsa čim privatne osvete.

DUBLIN, Irska, 12. julija. — Splošno se obsoja zavratni umor podpredsednika proste irske države Kevin O'Higginsa. Ne domneva pa se, da je bil ta umor delo kake politične organizacije, pač pa privatno dejanje posameznih oseb, v povratilo za akcijo O'Higginsa kot justičnega ministra ob času bojev.

O'Higgins je bil kot justični minister odgovoren za 77 usmrtenj tekem državljanske vojne, in ni osebni pomisleki ga niso mogli napotiti, da vpliva na vojno, katero so vojevali proti prosti irski državi, ustanovljeni na temelju kompromisa z Anglijo. Tako je dal na primer ustreliti s tremi nadaljnimi jetniki vred Rory O'Connora, čeprav je bil slednji njegov najboljši prijatelj.

VELIKI NALIVI V EVROPI IN POTRES V PALESTINI

Močni potresni sunki so se pojavili posebno v Palestini. — Cerkev božjega groba v Jeruzalemu je bila močno poškodovana. — Težki viharji in nalivi po vsej Evropi.

LONDON, Anglija, 12. julija. — Iz skoro vseh glavnih mest Evrope poročajo o težkih nevihtah in nalivih skoro tropične intenzivnosti in sicer istočasno s poročilom o najbolj silnem potresu v zgodovini Jeruzalema. V Kajiri so občutili včeraj popoldne potres, ki je trajal 31 sekund.

V Londonu je demoraliziral vihar ves promet. Ceste in postaje podzemeljske železnice so bile preplavljene. Neki sprevodnik polnične železnice je bil ubit od strele in vihar je porušil veliko število dreves.

Tudi v Parizu so bile ceste preplavljene, ko se je naenkrat utrgal oblak. Kot znano, je bila v Nemčiji prav posebno prizadeta Saška.

JERUZALEM, Palestina, 12. julija. — Včeraj zjutraj ob dveh so občutili tukaj potres, ki je trajal pet sekund. Židovi hiš so bili poškodovani od streljaja. V Jeruzalemu je bilo ubitih 26 ljudi in 30 jih je bilo ranjenih. Tudi del Svetega Groba je bil poškodovan.

Jeruzalem je bil včeraj sličen bombardiranemu mestu. Avtomobili, dvokolnice, kamele in osli so morali pomagati ambulancam, da odvedejo mrtve ter spravijo na varno ranjence. Najhujše je bila prizadeta Nabulus naselbina, kjer je bilo 30 mrtvih, in 250 ranjenih. V bolnicah Jeruzalema je nastajenih več kot 50 žrtev, 15 med temi smrtno nevarno poškodovanih.

Skoro vsi ranjeni so poškodovani na glavah. Z vsako uro prinaša telefon sporočila o mrtvih iz okolice.

V Jerini se je podrl novi Palast hotel. Tri ženske so bile pokopane pod razvalinami. Določbe corderne preiskave so razveljavili, da se takoj pokoplje mrtve. Tri deklice so le s težavo rešili iz razvalin neke poružene hiše na Oljski gori. Stolp tam nahajajočega se vladnega poslopja je bil močno poškodovan.

Ceste so prenapolnjene z ljudmi, ki si ne upajo v hiše.

MELBOURNE, Avstralija, 12. julija. — Močan potres se je pripetil včeraj v okraju Eurora, Victoria. Dolgotrajnim slabim stresljam je sledila glasna eksplozija, ki je močno stresla poslopja. Lahne potresne sunke so občutili že več tednov.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

IZ NEMČIJE V SAN FRANCISCO

Nemški vojni letalec Koennecke namera v poleteti v Ameriko dne 1. septembra. — Rekel je do upa dospeti do San Franciscu.

BERLIN, Nemčija, 12. julija. — Otto Koennecke, 35 let stari letalec, ki je uničil 46 sovražnih aeroplanov, je povzročil včeraj senzacijo, ko je objavil, da bo pripravljen za polet v San Francisko dne 1. septembra v biplanu z enim samim motorjem. Aeroplan bo napravljen v Caspar aeroplanski tvorinci v Travemunde.

Javnosti je pripravil še nadaljno presenečenje, ko je ugotovil, da ga bo spremljal grof Jurij Fride-rik Solm Laubach, 23 let stari nemški športnik, ki je finančni podpornik Koenneckea.

Potem ko je nemško časopisje predčasno objavilo njegove načrte, je Koennecke tako izginil s površja, da ni v letalnih krogih nikdo več računal z njim kot možnim vprizoriteljem poleta.

Glede svojega načrta je rekel: — Že več let sem imel v mislih polet v Ameriko. Preiskal sem vsak tip stroja, ki je prišel na Tempelhof aerodrom, a nisem mogel najti stroja, katerega bi smagel primernim za nalogo. Nekega dne v pretekli spomladi pa sem zapazil velik Caspar dvokolnik za prevažanje tovorov. Rekel sem si v misli: — To je moj ptič.

— Odšel sem v Travemunde ter večkrat poletel z njim. Petnajstcilindriški Junker motor je odgovarjal popolnoma mojim zahtevam, kot so se izkristalizirale po številnih letih letanja v megli in v drugem težavnem vremenu.

— Povsem naravno je bilo demarno vprašanje največje važnosti, kajti denar je v Nemčiji težko dobiti in podpora državnih in zveznih vlad je izključena. Posrečilo pa se mi je stopiti v stik z grofom Solm Laubachom, ki kupuje sedaj po deželi vse potrebne instrumente in drugo stvari.

Smrt treh letalcev.

WINNIPEG, Canada, 12. julija. Trije člani družbe iz Manitobe, ki je delala iz višine fotografske slike, so padli iz aeroplana tisoč čevljev globoko. Očividci injavljajo, da so padli vsi trije naskrat.

Podpisnjske trgovske pogodbe.

DUNAJ, Avstrija, 12. julija. — Avstrija in Združene države so sklenile trgovske pogodbe. Pogodba je bila včeraj na Dunaju podpisana ter ostane pravomočna ostan let.

Trgovina med obema državama je v sedanjih par letih, kot znano, Prva poselna je napredovala vseh ameriških avtomobilov v Avstriji.

Seznam.

To je seznam, ki kaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stvari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Po podatki se veljavni do preklica, ki so po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba ugajala, posebno če, ako boste vplačevali svoje kredit in našo materialje ter točno postrežbo.

Dinarji		Lira	
Din. 500	\$ 9.40	Lir. 100	\$ 610
Din. 1,000	\$ 18.80	Lir. 200	\$ 1210
Din. 2,000	\$ 37.60	Lir. 300	\$ 1770
Din. 3,000	\$ 56.40	Lir. 400	\$ 2330
Din. 4,000	\$ 75.20	Lir. 500	\$ 2890

Za poljupliva, ki proučajo Danstine Dinarjev ali pa Danstine Lir, dovoljajmo povsod naša glavna pisarna.

Materialji pa imajo samo približno vrednost, v naših knjigah imajo ter našim na voljo št. —

FRANK SAKSER STATE BANK
62 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Posebni podatki.

Priloge in listine, ki so potrebne za izplačilo, so na voljo v naši pisarni. Če imate kakršnekoli vprašanja, se obrnite na našo pisarno. Če vam je potrebno, vam bomo posredovali vse potrebne podatke. Če vam je potrebno, vam bomo posredovali vse potrebne podatke.

GLAS NARODA (SLOVENE DAILY)

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Issued Every Day Except Sundays and Holidays. Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00, in Kanada \$6.00, Za pol leta \$3.50, Za mesec \$1.50, Za četrt leta \$1.50

Subscription Yearly \$6.00. Advertisement on Agreement. "Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenjši nedelj in praznikov. Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.

AMERIŠKI SUHAČI

Dva ugledna newyorška lista sta začela skoro obenem razkrivati gnilobo in zlobnost Antisalonke lige.

Z nepobitnimi dokazi sta približala dejstvo, da izvaja Antisalonka Liga pogubonosni vpliv na vodilne moze te republike, da so njene taktike vse prej kot poštene ter v vseh oziirih škodujejo ugledu Združenih držav.

Suhačem pa niso mar taka odkritja. Nепrestano trobijo svoje ter niso dovzetni za nqben, še tako prepričevalen dokaz.

Prohibicijski fanatiki grade gradove v oblake. Vsa-ko stvar vidijo v taki luči kot je njim povolji.

Te dni so se zbrali v Bradley Beach na obali New Jersey zastopniki "United Committees for Law Enforcement".

Zbrali so se, da podajo medsebojno račune o svojem dosedanjem delovanju ter da napravijo načrte za bodočnost.

Z Bradley Beacha j ekrasen razgled na Atlantiški ocean.

Pogled na toliko množino vode (pa magari, da je slana) je najbrž močno vplival na njihovo fantazijo.

Predsednik družbe, dr. Clinton N. Howard, se je lotil v navdušenem govoru snovi, ki je tem gospodom najbolj pri sreč — prohibicije.

Bodočnost je naslikal v najbolj rožnatimi barvami, dasiravno suhaška stvar ne napreduje baš tako kot bi gospodje želeli.

Pri tej priliki se je spravil na predsednika Coolidge-a, češ, da je on vzrok, ker razmere niso take kot bi morale biti.

Po njegovem mnenju bi predsednik lahko tekom tridesetih dni popolnoma osušil deželo, samo če bi jo hotel.

Kot vsi njegovi tovaršiji, je pa tudi ta gospod v naglici pozabil povedati, kako naj bi ameriški predsednik izvršil to orjaško delo.

Fanatiki se zadovoljujejo s teorijo. Praktično izvedbo prepuščajo drugim.

Seveda, če bi bilo tako kot hočejo prohibicijonisti, bi bilo treba vreči zvezno ustavo na smetišče, mobilizirati armado in mornarico, preiskati vsa privatna stanovanja ter brez procesa ustreliti vsakogar, pri katerem bi dobili le kapljico pijače.

Baje se je temu brodovju posrečilo pregnati precejšnje število tihotapskih ladij, ki so bile zasidrane dvanaest milj od ameriške obali ter do vrha založene s pijačo.

Že vsaj iz Bradley Beacha ni opaziti teh ladij. Ta "uspeh" jamči vodnim apostolom, da ni ničesar lažjega kot izvesti določbe suhaše postave.

Pri tem pa seveda pozablja, da meje Združene države na Kanado in na Mehiko ter da je na kanadski in mehikiški meji tihotapstvo v polnem cvetu.

In privatne distilirije se množe kot gobe po dežju. Določbe suhaše postave je mogoče izvesti edinole s sodelovanjem pretežne večine ameriškega naroda.

Ker pa smatra pretežna večina ameriškega naroda postavo za krivično in za omejevanje osebne svobode, to zaenkrat še ni mogoče.

To dejstvo bodo morali prej ali slej tudi suhaški apostoli priznati in vpoštevati.

Smrt znanega časnika

PARIZ, Francija, 12. julija. — Znamo francoski založnik Paul Dupuy, lastnik dnevnega lista Petit Parisien, je umrl večerj v starosti devet in štiridesetih let.

Verski kravali v Indiji

BOMBAY, Indija, 12. julija. — V Kolapuru se je pojavil kritičen položaj vseh kravalov med Indijci in mohamedanci.

Zenska aretirana kot špijonka

WIESBADEN, Nemčija, 12. julija. — Neka ženska, o kateri se domneva, da je nemške narodnosti, je bila aretirana tukaj, osumljena špijonaže. Znano je, da je dosti občevala s častniki Reichswehrja.

Poroča se, da so našli v njeni poseti več obremenilnih dokumentov.

Jugoslavia irredenta.

Še nekaj primer trilateralne časnika.

Mario Nordio pridno priobčuje v "Piccolo" svoje članke o razmerah v Dalmaciji. To so vam članki, kar po tri stolpe! Če bo Nordio popisoval "napise o cirilici v Splitu, srbske liste ki se tam prodajajo, orijentalške slašice", če bo skušal zajeti vse "duhove po jedi, ki prihajajo iz revnih hiš", potem bo imel "Piccolo" dovolj uvodnika za nekaj mesecev. Nordio pa venčar nekoliko preveč laže. Trdi na pr. da jugoslovanska oblastva delajo sitnosti italijanskim dijakom v Dalmaciji, ki hočejo študirati na inozemskih univerzah. medtem ko grede slovenski dijaki s Primorskega lahko prosto študirat v Ljubljano...

G. Mario Nordi živi na Primorskem in je torej poučen o razmerah v tej nesrečni deželi. G. Mario Nordi dobro ve, ali bi vsaj moral vedeti, da so italijanska oblastva kategorično odredila vsem slovenskim dijakom od 1. do 4. razreda potne liste za Jugoslavijo; le nekaj izjem je med 3. in 4. razredom. Tudi višješolcem in akademikom se dajo vse mogoče ovire pri izdajanju potnih listov. Treba je intervencij samih poslancev in še te nič ne izdajo. Tudi italijanski konzul v Ljubljani bi v tem pogledu lahko dal g. Nordiju marsikako pojasnilo.

Mario Nordio pripoveduje, da so v Splitu prepovedani na nagrobnih kamnih italijanski napisi. Recimo, da bi bilo to res. Kaj pa v Trstu? V Trstu živi danes najmanj 50,000 Slovanov. Ali smejo to vklesati slovenske napise na nagrobne spomenike? — Mario Nordio se toži, da prihajajo v Dalmacijo italijanski listi z veliko zamudo... Slovenci v Italiji bi bili veseli, ko bi lahko čitali jugoslovanske liste... z zamudo. A jugoslovansko časopisje je za Italijo — izjemno delajo nekateri zakoniti listi — kratkoma lo prepovedano.

Na koncu trikolorskega članka je še najbolj masten oevirk: "Italijanske liste čitajo povečini Hrvati... ki menda vedo, da tem lahko bolj zaupajo kakor svojim". Mario Nordi predobro ve, koliko je vredno danes v Italiji časopisje, ve dobro, da vse časopisje piše na "komando" od zgoraj; povelje tudi pove, na katero mesto je treba postaviti določeno vest ali članek. Obstoji sama fišistosvo časopisje. Prav časopisje je žalostna slika današnjega političnega "življenja" v Italiji. Med samimi fašisti se vedno bolj utrjuje prepričanje, da je treba listom vendar dati več duška, da se časnikarjem ne skisajo možgani, da se oživi plodna kritika. V eni stvari pa vendar tekmujejo italijanski časnikarji: v klečeplaznju pred diktatorjem, ki je znan kot dober žurnalist.

Grozna smrt sedemletnega dečka

Na Slapu pri Vipavi je splezal sedemletni Angelj Nusdorfer na električni drog, na katerem je pritrjena električna žica v napetosti 26,000 voltov. Na vrhu droga se je deček z glavo dotaknil žice, na kar je padel z višine desetih metrov in obeležal mrtev.

Dopis.

Greenwich, Conn.

Če par tednov je minulo, ko sem zopet nabral \$7.00 za Slepški dom v Ljubljani, ter naj bodo te vrstice v vednost darovalcem, da nisem pozabil odrajtati tega narodnega davka.

Podrobnosti in imena darovalcev pa objavim ob prvi priliki v dopisu še ta mesec. Omenim naj to pot le, da so bili darovalci večina z Vrhnike, nekateri vračajoči se iz starega kraja.

Drugi mesec jo smahnem tudi jaz proti Vrhniki. Ako se še kak znanec odpravlja, pa naj se javi, da gremo skup.

Pozdrav! Jože Zelenc.

V Oskavcu

pri Oseku sta vdrla dva našimljena moška v hišo Antona Smeta in drugega Smeta, ki mu pravijo po domače Gukač. Iz prve hiše sta odnesla nekaj jestvin, v drugi pa sta našla na Gukača in mlaga ženina Badaliča, pred katerima sta jo odkurila potem, ko sta se streljala v zrak. Aretili so nekoga Leopolda Laznika, ki je osumljen, da bi bil eden izmed roparjev. Ljudstvo je zbegano.

Razmere v deželi so v vsakem oziru strašne. Roparski napadi se množijo.

"Luč"

se imenuje nova književna družba v Trstu, ki ima namen, izdajati poljudne in cenene knjige za slovensko ljudstvo.

Slovenske prireditve se prepoveduje

zopet kar po vrsti. V Ozeljnu bliž Gorice in v Baveu sta bili napovedani predstavi, ki pa sta odpadli, ker so podali orožniki gorški kvesturi neugodne informacije. V Julijski Krajini je tako, da so naše kulturne prireditve odvisne od dobre ali slabe volje kakoga južnjaškega orožnika. So si cer med orožniki tudi dobri ljudje, ki ne nasprotujejo slov. kulturnemu delu, zato pa včasih na njihovo odobrilo izjavo glede prireditve ni razpoloženja za njo na kvesturi. Italijanska oblast sistematično ubija kulturno udeleževanje slovenskega ljudstva v Julijski Krajini.

Ponesrečil se je

dobro znani stavbni podjetnik Leopold Faganel v Gorici. S prijateljem H. Frančeskinom se je vozil na motornem kolesu po opetjeselskem klancu navzdol. Na ovinku je motorno kolo izgubilo ravnotežje. Frančeskin je odskočil, Faganel pa je obeležal nezavesten. Ko so ga odpeljali v Gorico, je med potjo umrl.

Bogoskrunstvo in tatvina v cerkvi

V cerkvi Sv. Nedelje pri Vižnadi so tatovi ponoči vdrli v cerkev ter iz tabernaklja odnesli pozlačeno srebrno monstranco in ciborij. Svete hostije so pometali po oltarju. Tudi tabernaklje na drugih oltarjih so s silo odprli. Škoda znaša 3000 lir.

Islandija zahteva neodvisnost

OSLO, Norveška, 12. julija. — Poročila iz Islandije kažejo, da je zavzelo velik obseg gibanje za neodvisnost, ki zahteva popolno odločenje od Danske. Pri volitvah, ki so se vršile pred kratkim, je bila glavna parola kmečke stranke na Islandiji neomejena neodvisnost. Kmečka stranka ima 24 od skupnih 42 sedežev v državnem zboru. Do leta 1940 pa ostane pravomočna leta 1920 z Danske sklenjena pogodba. Ta pogodba daje Danski vse pravice do otoka.

Turška pisateljica o veri

CARIGRAD, Turčija, 12. jul. — Večraj se je pričel tukaj proces proti znani turški pisateljici Snad Hanen, ki vzbuja kot prvi svoje vrste v Turčiji veliko pozornost. Obtožena je žaljenja vere.

V njenem zadnjem romanu pravi junakinja, da je vera bolj škodljiva kot opij in da so vsi proroki šarlatani.

Novi kazenski zakonik, ki je stopil na mesto Korana leta 1926, določa kazen dveh do šestih mesecev za sramotenje vere.

Opust iskanja izgubljenih letalcev

ST. JOHNS, N. F., 12. julija. Major Sidney Cotton, zrakoplovnik, ki je tekom preteklega meseca iskal sledove izgubljenih francoskih letalcev Nungesserja in Collija, se je vrnil v New York.

WOOD IN COOLIDGE

Ko se je vrnil governor Filipinskega otočja, generalni major Wood, v Združene države, je najprej obiskal predsednika Coolidge-a v njegovem poletnem bivališču v Black Hills, So. Dakota.

Peter Zgaga

Kot znano, se nahaja znani kinematografski igralec Chaplin v velikih stiskah. Ne v denarnih — po mojem mnenju — do denarne najhujše — ampak "s svojo babo ima trubel" — kot bi rekel dragi rojak.

Zoper njega je vložila tožbo za ločitev zakona. In ker imajo ženske v tej deželi ponavadi pred postave vedno prav, bo moral šteti lepe denarje predno se bo ločil in še dolgo zatem, ko se bo ločil od nje.

Pravi, da ni Chaplin skrbel za njo... Pravi, da je za drugimi ženskami opletal — in za najdražji klub, ki ga ji je kupil, ni dal več kot dva dolarja.

Dva dolarja — dandanes — za ženski klub; Chaplin bi storil neizmerno uslugo pretežnemu delu ameriških zakoncev, če bi jim razodel, v katerem štoru je ženi kupoval klubke po — dva dolarja.

V Texasu se je neka mlada punca poročila s suhaškim agentom.

Seznanila se je z njim komaj par ur pred poroko, po preteku enega tedna pa je vložila tožbo za ločitev zakona.

Zadev aje bila presuha in zato je bilo iztuzenje deloma pravočasno.

Noben človek ne more služiti dvema gospodarjema.

To načelo ni točno.

Tisti, ki pravi vsakomur, in ob vsaki priliki "ja", lahko služi stotisočerm.

Kako je pa to: ti in tvoj so sed pa nista več tako velika prijatelja kot sta bila včasih. Ali ti je kaj dožan?

Ne, dolžan mi ni nič, toda hotel mi je biti dolžan, pa sem rekel, da je boljše, da ne.

Izmučen popotnik je ponižno potrkal na vrata obeešne hiše. Odprla mu je prijazna postarna ženska ter ga vprašala, kaj hoče.

Popotnik je bil mlad in priljuden — z obraza sta mu odsevali lakota in poštenost.

V mesto sem namenjen — je rekel. — Dela iščem. Lačen sem. Če dva dni nisem jedel.

Ženica je bila v zadregi. — Ničesar nimam doma, — je rekla. — Žal mi je. — Vse smo pojedli pri večerji, in družina je la v mesto.

Samo en sandwich bi rid in skodelico kave.

Žal mi je. Če hočete vam dam denar za sandwich in za kavo. Koliko hočete?

Dolar bi vas prosil. Petindevetdeset centov za sandwich in pet centov za kavo.

Newyorški brivci se zopet pripravljajo na štrajk.

Ko so pred leti štrajkali, se mi nihče brigal zanje. Moški so se sami brili in so malo bolj lasati hodili naokoli, sicer pa ni bilo nobenih drugih usodepolnih posledic.

Dandanes je vsled takega štrajka vsa familija prizadeta, posebno če je v familiji dosti žensk.

Neki angleški slikar pravi, da imajo Angležinje najlepše členke na nogah.

Mi v Ameriki smo bolj napredni. Kdo, pri vragu, se še briga za členke.

Neko poročilo pravi, da se je zadnje čase letalstvo v Franciji strahovito razvil.

Prihodnji, ki bo zletel, bo najbrž ministriški predsednik Poincare.

Med Anglijo in Rusijo so odnosi le deloma prekinjeni.

Anglija pravi, da neče imeti z Rusijo nikakih diplomatskih stikov, če pa hočejo Rusi kaj angleškega blaga, ga jim radevolje prodajo po zmerni ceni.

To se pravi, da se Anglija ne strinja z rusko politiko, da je pa do ušes zaljubljena v rusko zlato.

Novice iz Slovenije

Nesreči

V Gotovljah je pri župniku sunil konj 55-letnega hlapca Antona Kramerja tako nesrečno, da je mož že prihodnjega dne v celjski javni bolnici, kamor so ga takoj prepeljali, podlegel težkim poškodbam.

Dne 8. junija se je peljala s konji po cesti pro Kokarju 29-letna posestnikova hči Jožefa Košir. Koširjeva je skočila z voza, da bi zadržala preplašene konje pri čemer je padla in je šel voz preko nje. Težko poškodovano so spravili v celjsko javno bolnico. Njeno stanje je zelo resno.

Ponesrečena tatvina

Tone Krnc iz Žatovšč je predržen tat. Kakor gost je vstopil v Ferličjevo gostilno, si naročil vina in si začel ogledovati tuje predmete. Ker je bila doma samo služkinja, je porabil trenutek njene odsotnosti in pretaknil vse kote. Ker je bilo vse pod ključem, je segel po steklenicah, in kozareh in jih stlačil v nahrbtnik. Imel pa je krmečo, ker je služkinja poslala še pravočasno po orožnike, ki so ukradene predmete vrnilo lastniku, Krnce pa odpeljali v zapor.

Najdena utopljenka

Te dni so opazili ljudje plavati po Dravi pri Ormožu človeško truplo, ki go je voda zanesla slednjič k bregu, kjer je obtičalo med grmičevjem. Ljudje so truplo potegnili na suho ter obvestili bližnjo orožniško postajo. Bilo je truplo utopljene ženske, ki je ležalo v vodi že okrog 7 do 10 dni. Utopljenka je bila okrog 30 let stara in meščansko oblečena.

Njene identitete ni bilo mogoče ugotoviti, ker niso našli pri njej nikakih dokumentov. Pokopana je bila pozneje na Ormoškem pokopališču.

ZA SLEPSKI DOM V LJUBLJANI

Miss Frances Padar, Newark, N. J., \$1.00.

Denar sprejeli in ga bomo poslali na določeno mesto.

Uredništvo.

Smrtina kosa

Dne 27. junija je umrla v Celju Minka Jieha, rojena Zabukovec, kavarnarjeva soproga v 56. letu starosti.

V Loznici pri Celju je umrla Marija Kavčič, posestnica, stara 69 let.

Dne 26. junija je umrl v Celju Josip Vrečer, zasebnik in bivši pobiratelj tržnih pristojbin v 78. letu starosti.

V Hradeckega vasi je preminul ugledni posestnik in mesar A. Bizilj. Dopolnil je 59 let.

Krvavo plačana neprevidnost

Ko je bil 11. junija zjutraj pri vlaku, ki privozi v Litijo z Zidanega mosta ob 2.40 dan signal za odhod, je nenaden pišk konduktorja pri zadnjih vozovih povzročil, da se je vlak zopet ustavil. Izpod koles se je začulo stokanje in ko je službujoči uradnik Lane prišel na lice mesta, so privlekli izpod voza 21-letnega čevljarskega pomočnika Miroslava Pišlarja iz Mavčič pri Medvodah.

Lane je dal takoj poklicati železniškega zdravnika dr. Premrova, ki je bil kljub nočni uri tekom petih minut pri ponesrečenem. Ko mu je nudil prvo pomoč, je odredil, da ga odpeljejo s prvim vlakom ob 4.45 v ljubljansko bolnico.

Pišlar je izpovedal o nesreči: Ker mi je bilo v vozu prevročje, sem šel na stopnice. Radi utrujenosti isem zaspal. Sunek, ki ga napravil vlak, ko se ustavlja, me je vrzel s stopnic in padel sem med dva vagona pod kolesa...

Ponesrečenemu Pišlarju je kolo popolnoma odrezalo desno nogo pod kolonom.

Okrepčujoč spanec?

"Nisem mogla spati," pravi Mrs. John Richards, Jackson, Ohio. "Bila sem nervozna in slaba, nisem imela telesa do jutra. Za prvo steklenico Nuga-Tone je bilo moje počitje, in ko sem porabila še tretjo steklenico tega zdravila sem odzavrela. Nuga-Tone je resnično dobro sredstvo zoper nervoznost, krvne in žleželne nerodnosti."

Več kot milijon oseb je rabilo Nuga-Tone z istim uspehom. Ono izboljša tek do jedi, pomaga prebavi, odpravi pitne želodec, omotico in nerodnosti ledvic ter mehurja v par dneh. Nuga-Tone blaži in očista živce, napravi novo močno kri, ter sploh povrne moč telesu. Nuga-Tone se prodaja v lekarnah z jamstvom, da se denar vrne, ako ne pomaga. Glej jamstvo na vsaki steklenici. (Adv.)

ZA SPLOŠNO VSE BANČNE POSLE, ZLASTI PA ZA NAKAZILA V STARI KRAJ, BODISI V DINARJIH, LIRAH ALI DOLARJIH; — POTOVANJE V STARI KRAJ IN DOPREMO SVOJCEV OD TAM IN ZA NALAGANJE DENARJA NA OBREŠTI PO 4%, MESEČNO OBRESTOVANJE,

se obrnite na:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

Alice Wright:

MOJI GOSPODARSKI PROBLEMI

"Vsi boljši ljudje imajo poletne hišice na svojih vrtovih", je dejala Angelika "in prav gotovo jo moramo tudi mi imeti letošnje poletje".

Narahlo sem pripomnil, da ne bo tako lahko najti primerne. "Budalost, kdo pa misli na kaj takega", me je zavrnila žena, "še teh stroškov nam je potreba. Postavila jo bova sama in sicer v soboto popoldne, ko boš prost. Les sem že naročila".

V soboto popoldne sva šla doli na vrt. Poiskala sva prostor, kjer naj bi naša hišica stala. Bilo je mnogo dela. Pospraviti je bilo treba smeti lanskega leta. Les, kakršnega je Angelika naročila, ni bil baš primeren, za kar sva ga potrebovala. Sestojal je namreč iz samih zabojev, majhnih in velikih, v katerih so bile nekdanje razne špecijske stvari, mila itd.

"Prvo, kar je sedaj potreba, je, da zabijeva v zemljo štiri stebre", je naročevala ona. To se sicer sliši zelo enostavno, toda v praksi pa je stvar nekoliko resnejša. Vendar pa se mi je posrečilo, da sem z mnogim zbijanjem, — seveda tudi po mojih prstih, — prvi stebel spraval pol čevlja globoko v zemljo. Ko je stal več ali manj trdno, sva šla nad drugega. Medtem pa, ko je žena držala stebel, da bi ga lažje zabil, sem jo po nesreči kresnil na roko, da je z daleč naokoli slišim glasom zavpila: "Au, au, au", pri tem pa tudi odskočila in — podrla stebel številka ena.

Končno sva zabila drugi stebel ter šla naj k prvemu. Sedaj je pa, ne vem zakaj, padel drugi stebel. Toda predno se je zračilo, so stebri vendarle stali v zemlji.

V ponedeljek je šlo delo bolj gladko izpod rok. Angelika mi je podajala deske, jaz pa sem jih hitro na primerna mesta pribijal in porabil mnogo več žebeljev, kot pa bi bilo treba češ, da bo bolj trdno stalo. Komaj mi boste verjeli, ako vam povem, da je hišica opoldne stala popolnoma gotova. Izgleda-

la je prav umetniško. Na strehi je bilo brati: "Čokolada; ne premejavati!" "margarina"; "steklo, pozor!" itd. — "Sedaj pa notri in sediva", je predlagala žena.

Toda groza, hišica je bila zares prav čedna, toda pozabila sva na vrata. Hišica je bila brez vzhoda. Po kosilu sva šla zopet na delo. Ker je bilo toliko žebeljev v delu, je bil trganje težaven posel, a pozna v noč so bila pa tudi vrata gotova in sicer prava vrata, ki so se odpirala in zapirala.

"Ko pridem zvečer iz službe, bova po par lepih uric prebila v naših vrtnih hišicah", sem pripomnil do cevi.

ženi, ko sem drugi dan odhajal od doma.

Toda, ko sem prišel domov, našine hišice ni nikjer, izgnila je popolnoma. V kotu vrta je bilo kup lesa, ki je bil sumljivo podoben ostankom hišice.

"Angelika", sem nagovoril ženo, stopivši v kuhinjo, "kaj pa se je zgodilo z našo lepo vrtno hišico?" Ozrla se je name solznih oči ter ilhte povedala, da sva jo postavila ravna na hidrant ter da je prišel nekdo od mestnega vodovoda ter hišico pometal v kot, da je mogel do cevi.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

SPOMINSKI DNEVI V JULIJU.

(29. julija.)

Štirinajsti amandment Konstitucije Združenih Držav je postal del osnovnih zakonov, ko je bil dne 29. julija končno ratificiran od dveh tretin držav. Ta amandment se dostikrat označuje kot "rekonstrukcijski amandment", kajti nastal je deloma iz namena, da se ustvari podlaga za politično rekonstrukcijo Juga, kjer so bili črnci osvobodjeni od suženjstva in jim bilo podeljeno državljanstvo in volilna pravica. Amandment določa, da nobena država ne sme kratiiti pravice ameriških državljanov in ne sme nikomu odvzeti življenje, svobodo ali lastnino brez zakonitega sodnega postopanja niti ne sme nikomur odrekat enako zaščito zakona. Vrh tega je amandment določal, da, ako katera država bi ovirala izvrševanje volilne pravice tujim državljanom, bi se število njenih zastopnikov v Kongresu primeroma znižalo. Zakon je tudi odjemal pasivno volilno pravico vsakomur, ki je bil član ustaške vlade ali se vdeležil vojne proti

Združenim Državam. Določal je tudi, da vojni dolgovi ustaških držav se ne smejo plačati niti od federalne vlade niti od posameznih držav.

V smrt radi bo'ezni svoje hčerke.

V Gomilah v občini Iršoveci stoji ugledna kmetija bogatega posestnika Josipa Kurbosa. Gospodar, ki je dopolnil 65. leto, je imel štiri otroke, med katerimi je starejša že poročena izven domaćije. Med vsemi je bila očetu najbolj pri sreč njegova druga hčerka, ki pa mu je nedavno obolela.

Radi bolehanja svoje hčerke se je Kurbos močno žalostil. Njegova duševna pobitost ga je pripravila k obupnemu sklepu, da je na Telovo končal svoje življenje. Pogreb se je ob lepi udeležbi številnih njegovih znancev vršil dva dni pozneje.

Zoper naduho in seneno mrzlico.

Kako se prepreči najhuje napade. — Presenetljiva metoda vsled svojih čudovitih uspehov.

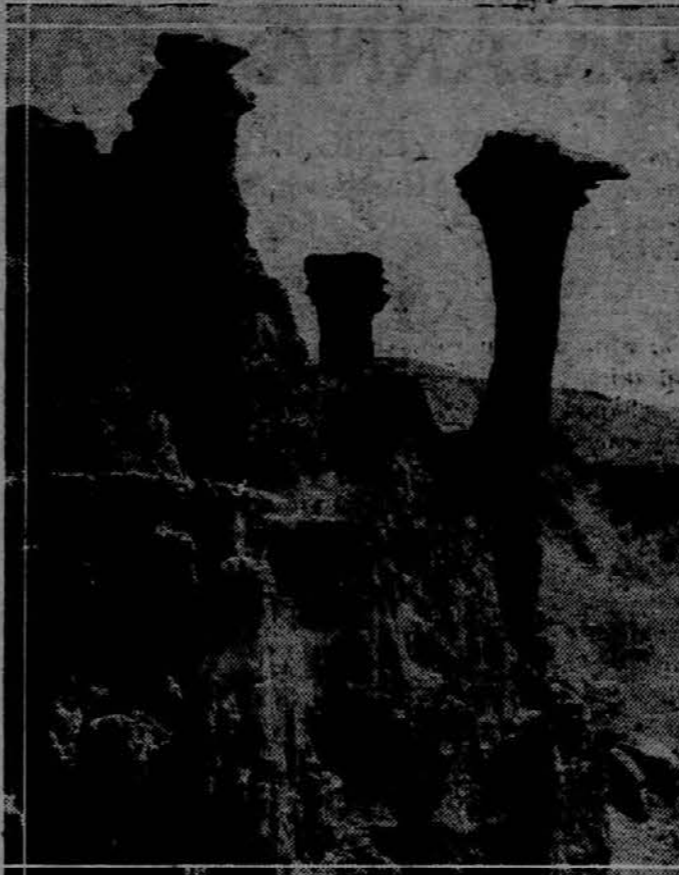
POSKUSITE BREZPLAČNO.

Če trpite vsled silnih napadov naduho ali senene mrzlice: če se dušite, kot da bi bil vsak vaš dihlaaj zadnji, zagotovo pišite Frontier Asthma Company za brezplačno poskušnjo značilne metode. Neoziraje se, kje živite, ali če imate upanje v kako zdravilo pod soncem, pišite za to prostro poskušnjo. Če ste trpeli vse življenje in poskušali vse, kar se vam je zdelo najboljšo zoper strašne napade naduho, če ste obupali, pišite za to brezplačno poskušnjo.

To je edina pot, da se prepreči o uspehih kljub vsem razočanjem pri iskanju zdravil proti naduhi. Pišite po to brezplačno poskušnjo. To objavljamo, da lahko vsaka boleča preiskusi ta nupredni način. Prvočasne brezplačno življenje, ki je znano tisočim kot največje dobro v njihovem življenju. Pošljite kupon ganes. Ne čakajte.

BREZPLAČNI POSKUSNI KUPON
FRONTIER ASTHMA CO.,
1744E Frontier Bldg.,
482 Niagara St., Buffalo, N. Y.
Pošljite brezplačno poskušnjo svoje metode na: .....

AMERIŠKA NARAVNA KRASOTA

Slika nam kaže pogled na takozvane "Bad Lands". V tamošnji bližini je predsednik Coolidge na počitnicah.

ŽENO KAMENAL

Pred praško poroto se je zagovarjal te dni 23-letni kočijaž Henrik Kerpl radi bestialnega umora svoje žene. Kerpl se je hotel od svoje žene ločiti, žena pa v to ni hotela privoliti. Zato je sklenil, da jo umori. Poyabil jo je, naj vzame s seboj košaro in gre z njim, češ, da ji bo izprčil neke stvari. Ko sta prišla, mimo neke grape, je vprašal Kerpl svojo ženo se enkrat, če bo privolila v ločitev. Ker mu je žena smele se odgovorila, da tega ne bo storila, jo je sunil Kerpl z vso silo v obraz, tako da je padla napol onesveščena v grapo. Nato je zlezel Kerpl za njo, pograbil velik kamen ter ga vrgel ženi na glavo, ker se je še vedno zvijala, je pograbil drugi še večji kamen ter ji ga vrgel na glavo. Strašno razmrevarjeno ženo so našli pozneje pasanti umirajočo. Imela je samo še toliko moči, da je povedala, svoje ime, nakar je izdihnila.

BERAŠKA ŠOLA

V ruskih listi beremo poročilo odposlancaev prosvetnega komisarijata o stanju petrograjske tehnike. Prišli so z vlakom iz Moskve ob 5. zjutraj in so mislili, da so zašli v delavsko prenočišče. Dijaki spijo kar po tleh. Okna so tako umazana, da se ne vidi skozi steklo. Tla so pokrita z blatom, ki se nikoli ne postrga. Neznatni del dijakov, kakih, 200, je natlačen v "Dijaškem domu" s 60 "posteljami", to je ušivimi slamicami, ki ležijo po tleh in spominjajo na ječe. Pozimi vlada neznošen mraz. Dijaki čakajo po eno uro v dolgi vrsti na krop za čaj. Pohištva ni. Na posameznika pride po 2 m umazanega poda. Dijaki rišejo po tleh. Ni čuda, da bolega tri četrtine vseh dijakov na živcih. Kljub temu se plača za "postelj" po 5 rubljev na mesec. Plača se tudi za počitnice, kadar so dijaki odsotni iz mesta. Studenti, ki kosijo dvakrat na teden, so maloštevilni. O stalni jedo kruh in pijejo čaj. Do 60 odstotkov dijaštva nima nobenih knjig. Čez 30 dijakov čaka že dve leti na podporo, da bi položili diplomatski izpit. "Srečali smo tolpe zaspanih beračev. To so tehniki, ki so bili poslani v Petrograd, da razbremenijo Moskvo. Stradajo in ne morejo študirati. Beraških študentov je malo. Trije profesorji so obnemem sluge pri tehnikih, ker ne morejo drugače izhajati".

Nepojasnjen umor v Slov. goricah.

Te dni je 24-letni Fran Pučko, posestnik iz Zagore, kosil pri svoji sestri Jožefi Pučkovi, posestnici v Smolincah v šentlensarkem okraju. Ko se je pozno ponovi vračal domov, je bi nenadoma napaden in ustreljen s kroglo iz samokresa v trebuh. Obležal je na mestu nezavesten.

Našli so ga šele naslednje jutro in ga takoj odpeljali v ptujsko bolnico. Toda že pred dohodom v bolnico je Pučko na vozu v Rogoznici pri Ptujju podlegel rani. Tripla so spravili v mrtvašnico na rogozniškem pokopališču. Vršila se obdukcija, nakar so Pučka pokopali.

Podrobnosti o misterioznem napadu niso znane. Pokojni je bil mirnega značaja in nikomur ni znano, da bi imel osebne sovražnike. Umor se je izvršil pri neki češnji ob cesti, vendar se ni dalo ugotoviti, ali je bil strel nanj od dan s ceste ali s češnje.

Sodna oblast, ki vodi preiskavo, nima pravih sledov in se nahaja pred izredno zapletenim pojavom.

Krvav fantovski pretep.

V Češki vasi so se stepli fantje med seboj. S težkimi telesnimi poškodbami sta obležala Levstek in Plut. Oba sta dobila več ran z nožem.

GLEDALIŠKA JUSTICA

V 18. stoletju so bili gledališki posetniki v mnogo večjem stiku z gledališčem kot pa so dananes. Posebno v malih mestih so takorekoč živeli s priljubljenimi igralci in igralkami. Dostikrat se je pripetilo, da tega ali onega junaka niso pustili umreti, ako je bila vloga taka, pač pa so ga hoteli videti srečnega. Publika ni prenesla pogleda na nedolžnost, katero je na pr. kak intrigant teptal, pač pa zahtevala, da mora ta biti za dejanje kaznovan.

MESTO HONOLULU

Približno tako se je nekoč zgodilo da tudi s Faustom. Publika nikakor ni bila zadovoljna s smrtjo Margarete ter pričela kričati: "Poročiti, poročiti!" Gledališki ravnatelj je stopil na oder ter naznanil, da se bo v prihodnjih predstavah zgodilo po želji občinstva. In res se je vseh naslednjih vprizoritvah Fausta Faust poročil z Margareto.

Fašistični "pravni čut".

V Italiji, sredi junija.

Te dni se je pred rimsko poroto zaključila razprava proti onemu Giovaniju Corviju, preprostemu delavcu, ki je 12. septembra leta 1914. ustrelil v Rimu fašističnega poslanca Armanda Casalinija, hoteč tako maščevati umor soeialističnega poslanca Matteottija. Corvi je takoj, ko je bil privkral zaslisan po aretaciji, odkrito priznal, da je hotel z umorom Casalinija maščevati umor Matteottija in je isto izpovedal v vseh poznejših zaslišavanjih in tudi na razpravi. Obtoženec branitelj Cassinelli je obrambo svojega brañjenea zgradil na tezo, da je Corvi izvršil svoje dejanje pod vplivom fiksne ideje, da mora maščevati umor poslanca Matteottija, dasiravno kot komunist ni bil pristaš Matteottijeve unitarske soeialistične stranke, da torej nikakor ni odgovoren za svoje dejanje. Državne odvetnik je v svojem obtožilnem govoru z vseh strani pobijal to braniteljevo tezo in je kot protidokaz navajal celo tudi Mussolinijev govor v parlamentu in po Lucettijevem atentatu, češ, da bi on kot pravičen clovek v najhujšim rimskem smislu besede gotovo ne bil govoril tako, če bi bil smatral, da je Corvi storil svoje dejanje, ne da bi se ga bil zavedal. Navajal je dalje da je Corvijev atentat člen v vrstici vseh zločinov, ki so bili storjeni v svrhu zrušenja fašizma in da torej šteje v isto vrsto z Zanibonijevim ponesrečenim atentatnim poizkusom, z Lucettijevim, Gibsonkinim in Zanibonijevim atentatom. Zahteval je, da porotniki spoznajo Corvija za krivega in odgovornega za svoj čin. Branitelj je tudi v svojem obrambnem govoru vztrajal na svoji tezi, da je obtoženec storil svoje dejanje pod neodoljivo silo svoje fiksne ideje in torej ni odgovoren zanje, pač pa je izjavil, da smatra obtoženca za nevarnega, in je zato predlagal, da naj predsednik porotnega sodišča v smislu člena 43. kazenskega zakonika odredi, da se obtoženec po oprostitvi od obtožbe in krivde internira v bližniji. Porotniki so s svojim pravorekom izrekli, da je obtoženec storil svoje dejanje ob polni duševni zmedenosti, vsled česar je bil Corvi opoščten. Predsednik je po predlogu branitelja, kateremu se je priključil tudi državni pravdnik, odredil, da se Corvi internira v bližniji.

Doslej je bila stvar popolnoma normalna. Toda če se čitajo potem komentarji, s katerimi je fašistični tisk pospremit to razsodbo, pa se mora clovek, ki nima v sebi po kvarjenega čuta pravičnosti, naravnost prijemati za glavo.

Tako si je n. pr. milanski "Corriere" izrazil:

"Razsodba, s katero je bil oproščten kruti morilec poslanca Casalinija, je razočarala in ogorčila javno mnenje v prestolnici. Dasiravno je predsednik prav primerno odredil, da se Corvi zapre v bližnijo, si ne more nihče misliti, da se je s tem zadostilo pravici, niti ne, da je družba končoveljavno zvarovana proti temu zločinu, ali bolje: tako zavarovanje bi bilo podano edino tedaj, če bi morilec, kakor bi moralo biti, moral ostati v bližniji za vse svoje življenje in bi se mu bivanje v bližniji ne skrajšavalo, kar se ne da kontrolirati, na podlagi enostavnega znanstvenega mnenja kakega zdravnika. To bi bilo očividno preudobno za morilec. Ta škandalozni (!) pravorek kaže vedno bolj jasno nujnost reforme kazenskega zakonika in kazenskega pravnega reda in potrjuje z druge strani nepopravljivo propadanje institucije porote, kakor je bila doktrinarno zamišljena in praktično ostvarjena v časih, ki so sedaj duševno tako daleč. O tej stvari so edini tsi, ki so od blizu zasledovali to razpravo, ki se je zaključila s tako razočarajočim pravorekom. Rimski tisk iznaša pomanjkljivost pravosodnega sistema, ki je sedaj v veljavi in zahteva takojšnje izpremembe. Z druge strani se ve, da so dela za reformo kazenskega zakonika, ki jih je odredil in jih vodi pravosodni minister, že skoraj končana, in se misli, da se bo reforma mogla uvesti že tekom prihodnjega leta, tako da se more upati, da ne bo materialnega časa, da bi se ponavljali sodni dogodki, ki bi bili tako škodljivi za veličanstvo zakona in za preventivni učinek razprav in kazni."

"Il Popolo d'Italia", glavno glasilo fašistične stranke, pravi, da je pravorek rimskih porotnikov kar najabsurdnejši in nikakor pričakovani zaslužek razprave proti morilecu Armanda Casalinija, da s to razsodbo nikakor ni bilo zadosteno pravici za ta barbarski umor in da so sodniki v prestolici razočarali narod in fašizem, ki nista pozabila kriminalnega dejanja prevratnika Corvija.

Rimska "Tribuna" pravi dobesedno: "Politični režim, kakor je fašistični, ne more in ne sme priznavati agnosticizma zakona, to se pravi, ne more in ne sme dopuščati suhoparnosti mehanizma, ki se izražava v strogem uporabljanju kakega paragrafa zakonika na podlagi pravoreka prosvitljenih predstaviteljev smešne ljudske volje." Z ozirom na razsodbo v Corvijevem procesu zahteva list, naj se predvsem revidirajo porotniške liste in prilagode "novemu podnebjju naroda" in da mora morilec Corvi v resnici ostati v kriminalni bližniji in da ga ne bo kaka ljubezniva "vedica" poglasila prej ali slej za ozdravljenega in ga tako spustila na svobodo s čemer bi ponovno eskrunila svetost prave ljudske pravice."

Tak je torej pravni čut italijanske javnosti pod fašističnim režimom v "novem podnebjju naroda". Rimska porota, porota v prestolnici, sedežu vsega fašizma, je zastarela institucija "prosvetljenih predstaviteljev smešne ljudske volje", ki jo je treba ali popolnoma odpraviti, ali pa temeljito reformirati, da bo sodila, ne morda po svoji vesti, temveč tako, kakor solijo vsi ostali sodniki pod fašističnim režimom. Porote, ki je svojecasno v Chietiju sodila morilec soeialističnega poslanca Matteottija seveda ne zadeva ta očitek, ker je sodila tako, kakor je hotel in ukazal fašizem. Zabelelo je seveda fašistične kroge, da so izrekli oprostilni pravorek ravno porotniki v Rimu, v glavnem mestu, in s tem pokazali, da so ravno v Rimu še možje, ki jim je lastni mirna vest več kot pa naklonjenost režima, dasiravno so vedeli, da jih bodo zaradi njihove vestnosti in pravicoljubja proglasile za nasprotnike, sovražnike edino zveličavnega fašizma.

Če še velja rek "justitia regnum fundamentum," si fašizem s svojim v nebovpiječim korumpiranjem pravosodja sam najtemeljiteje izpodkopava svoje temelje!

Otroška tragedija.

V zadnjem času čitamo v novinah o številnih nezgodah otrok, ki se ponesrečijo pri igranju ali radi neprevidnosti. Tudi v neposredni bližini Celja se je odigrala pretresljiva otroška tragedija, ki je zahtevala za žrtve življenje 4. letnega fantka.

Na Spodnjem Lanovžu so se dopoldne igrali na nekem dvorišču otroci. K zidu ob poslopju je bil prislonežen težak velik zaboj. Starjši sin tesarja Borka je splezal nanj in ga odrinil od zida. Zaboj se je po nesreči prevrnil in podrl na tla mlajšega 4-letnega Borkovega sina Pepčka, ki je stal pred zabojem. Na vpitje prestrašenih otrok so prihiteli domačini ter privlekli smrtno ponesrečenega fantka izpod zaboja. Imel je zdrobljeno lobanjo in še več težkih poškodb po telesu, katerim je kmalu nato podlegel.

POSEBNA PONUDBA NAŠIM ČITATELJEM

PRENOVLJEN PISALNI STROJ "OLIVER" Model 9.

\$25.—

S strešico za slovenske črke č, š, ž

\$30.—

OLIVER PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite z vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street, : : New York, N. Y.

na Havajskem otočju, kjer sta pristala poročnika Maitland in Hegenberger po svojem poletu preko Pacifika.

ZASTAVE

SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE in HRVAŠKE

NEKALJE, PREKORANJICE, TROBRANICE, ŽNAKE, UNIFORME ITO

Sigurno 25% ceneje kot drugod.

VICTOR NAVINČEK,
321 GREEVE ST., CONENAUUGH, PA.

